

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/15/2021
Identifikačné číslo spisu: 1316214565
Dátum vydania rozhodnutia: 25.08.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1316214565.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: V I K O spol. s r. o., so sídlom Považská Teplá 529, Považská Bystrica 017 01, IČO: 31 584 764, zastúpený: JUDr. Marián Rojko, advokát, Železničná 90/12, Považská Bystrica 017 01, proti žalovanému: HTI Real, s. r. o., Tuhovská 29, Bratislava 831 06, IČO: 34 118 012, zastúpený: Mgr. Elenou Szabóovou, advokátkou, Hlavné námestie 7, Nové Zámky 940 01, o zaplatenie 9.905,55 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 26Cb/307/2016, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12. októbra 2018, č. k. 2Cob/94/2018-88 v znení opravných uznesení č. k. 2Cob/94/2018-94 zo dňa 28. novembra 2018 a č.k. 2Cob/94/2018-217 zo dňa 15. decembra 2020, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a .

II. Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 26Cb/307/2016-61 zo dňa 13. júna 2017 zamietol návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ktorým zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 9.905,55 eur s 8,05% p. a. úrokom z omeškania od 9.8.2015 do zaplatenia a paušálnu náhradu nákladov 40,- eur. Zároveň žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Uviedol, že žalovaný dňa 13.4.2017 doručil súdu ospravedlnenie - žiadosť žalovaného, ktorou ospravedlnil svoju neprítomnosť na pojednávaní dňa 12.4.2017 z dôvodu omylu v dátume. Žalovaný sa dostavil na pojednávanie dňa 13.4.2017, pričom až po príchode na súd zistil, že si pomýlil deň pojednávania, a zároveň týmto požiadal o vytýčenie nového termínu. Následne po doručení rozsudku v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, žalovaný uznal, že sa nariadeného pojednávania nezúčastnil ani svoju neprítomnosť včas neospravedlnil, a ako dôvod neprítomnosti uviedol, že jediný konateľ žalovaného v dôsledku náhleho zhoršenia zdravotného stavu družky, musel ju sprevádzať na vyšetrenie u psychiatricky a následne všeobecného lekára. Za daných okolností si konateľ žalovaného neuvedomil, že

v daný deň je vytyčené pojednávanie, a preto si povinnosť účasti na pojednávaní stresovo spojil s nasledujúcim dňom. Právny zástupca žalovaného poukázal na to, že Ing. Kliský je jediným konateľom žalovaného a pre naliehavosť situácie a krátkosť času nemohol poveriť zastupovaním spoločnosti inú osobu, a teda dôvody znemožňujúce mu účasť na pojednávaní dňa 12.4.2017 sú ospravedliteľné. Súd prvej inštancie tieto skutočnosti vyhodnotil tak, že prvé ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní, vyhotovené v mene konateľa žalovaného na súde, a doručené do podateľne dňa 13.4.2017 (deň po predmetnom pojednávaní) bolo ospravedlnené zmýlením si dátumov, avšak v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zo dňa 11.5.2017, vyhotoveného právnym zástupcom žalovaného, už je neúčasť ospravedlnená zdravotným stavom družky konateľa a potrebou urgentne jej stav riešiť.

3. Súd prvej inštancie zistené okolnosti vyhodnotil tak, že samotné pomýlenie si dátumu pojednávania nepredstavuje dôvod, ktorý by súd považoval za prekážku, ktorá strane objektívne bránila zúčastniť sa pojednávania, resp. riadne a včas svoju neprítomnosť ospravedlniť, preto sa nejedná o dôvod, pre ktorý by bolo potrebné zrušiť rozsudok vydaný v neprítomnosti žalovaného. A hoci vážne ochorenie alebo potreba neodkladného ošetrovania, či už strany sporu alebo jej rodinného príslušníka, by mohlo samo osebe predstavovať ospravedliteľný dôvod, v prejednávanej veci sa obrana žalovaného javila súdu prvej inštancie ako účelová. Nevyhnutné lekárske ošetrovanie družky konateľa mohol tento oznámiť súdu hneď v prvom podaní a nie až o mesiac. V dôsledku zmeny odôvodnenia ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní sa tvrdenia žalovaného javili súdu prvej inštancie ako nedôveryhodné a jeho návrh zamietol.

4. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením zo dňa 12.10.2018, č.k. 2Cob/94/2018-88, v znení opravných uznesení, potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, stotožniac sa s odôvodnením uznesenia súdu prvej inštancie. Za ospravedliteľný dôvod podľa ust. § 277 CSP v danej veci podľa odvolacieho súdu nemožno považovať doprovod družky konateľa k lekárovi (a ani následná starostlivosť o maloleté dieťa), a to hlavne z toho dôvodu, že sa nejednalo o akútnu zdravotnú starostlivosť, nakoľko túto skutočnosť mohol súdu oznámiť už pred prvým pojednávaním. Ospravedliteľným dôvodom nie je ani okolnosť, ktorú si spôsobil sám žalovaný svojím pochybením, keď sa pri ukladaní údajov o termíne nariadeného pojednávania dopustil chyby.

5. Uznesenie odvolacieho súdu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) napadol žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolaním, ktorým sa domáhal, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na nové prejednanie a rozhodnutie, prípadne, aby zrušil aj rozhodnutie súdu prvej inštancie. Zároveň požiadal o odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 444 ods. 1 CSP) do právoplatného rozhodnutia dovolacieho súdu o podanom dovolaní.

6. Dovolateľ odôvodnil prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Zároveň prípustnosť dovolania vyvodil aj z ust. § 421 od. 1 písm. b/ CSP vzhľadom na to, že v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená otázka, ktorú odvolací súd nesprávne právne posúdil. Dovolateľ vymedzil celkovo päť otázok v znení či:

1/ „je strana sporu v neprospech ktorej súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie povinná uviesť kumulatívne všetky dôvody, ktoré považuje za vážne dôvody neúčasti na (zmeškanom) pojednávaní, pred podaním návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 277 ods. 2 CSP?“

2/ „je sprevádzanie rodinného príslušníka na urgentné (neplánované) lekárske psychiatrické ošetrovanie, v kombinácii s nutnosťou zabezpečiť súčasne starostlivosť o vlastné dieťa mladšie ako 1 rok pri akútnej zdravotnej indispozícii matky, dôležitým dôvodom neprítomnosti na pojednávaní?“

3/ „je súd povinný pri kumulácii dôvodov neprítomnosti strán sporu povinný zaoberať sa osobitne

každým z viacerých uvedených dôvodov z hľadiska jeho vážnosti a nepredvídateľnosti?"

4/ "je možné spravodlivo očakávať od strany sporu - fyzickej osoby, čo aj v postavení jediného konateľa obchodnej spoločnosti, aby pred zabezpečením včasnej odbornej lekárskej pomoci (pri akútnom zhoršení zdravotného stavu) pre svojho životného partnera a nutnosť zabezpečiť základnú starostlivosť o batola uprednostnil/a

pred týmito úkonmi (poskytnutie pomoci, starostlivosť) formálne ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní?"

5/ „ak dôjde ku kolízii viacerých základných práv - práva na ochranu života a zdravia práva na rodinný život, (akútneho práva dieťaťa na osobnú starostlivosť rodiča - s právom na spravodlivé prejednanie vecí v primeranej lehote (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a zákl. slobôd) resp. právom na prejednanie vecí bez prietáhov (čl. 48 ods. 2 Ústavy SR), dominuje právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR nad ostatnými právami uvedenými v úvode tohto bodu resp. ďalšími základnými právami? Je všeobecný súd povinný ako primárny orgán ochrany ústavnosti vykonať test proporcionality práv, ktoré sú chránené a práv, do ktorých rozhodnutím zasahuje a výsledok testu uviesť do odôvodnenia rozhodnutia?"

8. K dovolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca, pričom dovolanie žalovaného označil za neprípustné a navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd" alebo „dovolací súd")

ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s ust. § 429

ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP veta pred bodkočiarkou) viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

10. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

Dovolanie je potrebné považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie, nie je „ďalším odvolaním" a dovolací súd nesmie byť vnímaný procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/10/2012, 7Cdo/92/2012 a 1Cdo/145/2018).

11. Dovolací súd uvádza, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam.

Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb

a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Posúdenie, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

12. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, len ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva,

že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

13. Dovolateľ prípustnosť dovolania odôvodnil podľa ust. § 420 písm. f/ CSP a súčasne aj podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

14. Podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Podľa § 431 ods. 1 a 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

16. Podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

17. Podľa ustanovenia § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa ust. § 357 písm. a/ až n/ CSP.

18. Podľa § 357 písm. h/ CSP, odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

19. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku uvedenej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania.

20. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Uvedené rozhodnutie podlieha preskúmaniu podľa § 420 CSP, pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí.

21. V danom prípade žalobca v dovolaní namietol vadu podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, spočívajúcu v nesprávnom procesnom postupe súdu, ktorým mal dovolateľovi znemožniť, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. Pod pojmom nesprávny procesný postup je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorý je v rozpore so zákonom. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva patria v zmysle judikatúry najvyššieho súdu napr.: právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerat' do spisu a robiť si z neho výpisky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a ku všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom vo svojom materinskom jazyku, alebo

v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol strane rozsudok doručený do vlastných rúk. Naopak medzi tieto práva nepatrí právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu.

23. Z obsahu dovolania možno vyvodit', že dovolateľ vadu podľa ust. § 420 písm. f/ CSP videl pravdepodobne v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu a v tom, že súd sa nezaoberal dostatočne jeho argumentami/námietskami týkajúcimi sa preukázania ospravedlniteľného dôvodu zmeškania pojednávania.

24. Podľa ust. § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

25. Podľa ust. § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

26. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, dôsledkom čoho by bolo popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces.

27. Z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa ust. § 420 písm. f/ CSP. Nejde totiž o nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci „strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces" (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/26/2017).

28. K neodôvodnenosti rozhodnutí všeobecných súdov sa vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky keď uviedol, že je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy. (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020,

ods. 17). O taký prípad však v danej veci nejde. Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu potvrdzujúce rozhodnutie súdu prvej inštancie s ním tvorí jednotu, pričom vo výsledku z odôvodnenia oboch rozhodnutí nižších súdov sú dostatočne zjavné dôvody (§ 236, § 393 ods. 2 CSP), pre ktoré nebolo návrhu žalovaného podanému podľa § 277 ods. 2 a 3 CSP vyhovené, keď rozhodujúcim bol prijatý záver o nepreukázaní ospravedlniteľného dôvodu zmeškania účasti na pojednávaní (§ 274 CSP).

29. Dovolací súd poukazuje na článok 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

30. Podľa ust. § 274 na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a/ na návrh žalobcu rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak a) sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní

na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a, b) žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

31. Dikcia ustanovenia § 274 CSP nedáva súdu možnosť rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie, ale výslovne uvádza, že na návrh žalobcu za splnenia zákonných predpokladov žalobe vyhovie. Pokiaľ teda na pojednávaní konanom dňa 12.4.2017 navrhol žalobca súdu rozhodnúť kontumačne, bolo povinnosťou súdu vydať kontumačný rozsudok, ak súčasne zistil splnenie podmienok pre jeho vydanie.

32. Podľa ust. § 277 ods. 2 CSP, ak žalovaný z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalovaného tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie

33. Rozsudok pre zmeškanie predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia, ktorý predstavuje následok procesnej pasivity procesných strán v sporovom konaní.

V prípadoch, keď bol kontumačný rozsudok vydaný na pojednávaní (§ 274 CSP), na ktorom sa nezúčastnil žalovaný, môže žalovaný za zákonom stanovených podmienok požiadať súd o zrušenie kontumačného rozsudku. Prvotným predpokladom na zrušenie kontumačného rozsudku je, že žalovaný zmeškal pojednávanie, na ktorom došlo k vyhláseniu kontumačného rozsudku, z ospravedlniteľného dôvodu. Tento ospravedlniteľný dôvod

je žalovaný povinný preukázať, pretože bude predmetom posudzovania súdu. (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 1001 až 1007).

34. Vychádzajúc z účelu a povahy tohto procesného inštitútu možno vyvodiť,

že ospravedlniteľným dôvodom v zmysle § 277 ods. 2 CSP sú len také okolnosti, ktoré na strane žalovaného nastali neočakávane, boli príčinou, že sa nemohol na pojednávanie dostaviť, prípadne svoju neúčast' vopred riadne ospravedlniť, a ktoré za danej situácie možno považovať za dôvod ospravedlňujúci zmeškanie konania. Nemožno vylúčiť,

že na strane žalovaného môže dôjsť pred pojednávaním k neočakávanej udalosti objektívneho charakteru, alebo k okolnosti spôsobenej samotným žalovaným, resp. inak zavinenej, v dôsledku ktorej zmešká nariadené pojednávanie, resp. ktoré mu zabráni,

aby včas ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní. Účelom zákonnej úpravy je zabezpečiť žalovanému súdnu ochranu aj v prípade, ak sa z ospravedlniteľného dôvodu neustanoví

na pojednávanie, na ktorom súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie. V tomto konaní sa súd zaoberá len tým, či okolnosti uvádzané a preukázané žalovaným (zistené súdom), ne/možno považovať za ospravedlniteľný dôvod neprítomnosti žalovaného na pojednávaní.

Príčina zmeškania pojednávania žalovaným musí mať s ohľadom na povahu, nepredvídateľnosť, závažnosť, rozsah alebo z iných dôvodov aspekt ospravedlniteľnosti (toho, čo je možné v danej veci ospravedlniť).

35. V danej veci však za ospravedlniteľný dôvod nie je možné považovať tú okolnosť,

že si konateľ žalovaného pomýlil deň pojednávania (prvé ospravedlnenie zo dňa 13.4.2017 podané deň po pojednávaní), ktorý až následne v návrhu na zrušenie rozsudku

pre zmeškanie doplnil a rozšíril ešte tou skutočnosťou, že k omylu v dni pojednávania malo dôjsť z dôvodu, že konateľ sprevádzal svoju družku na lekárske vyšetrenia a zároveň musel zabezpečiť starostlivosť o maloleté dieťa.

36. Dovolací súd zdôrazňuje, že ospravedlniteľnosť dôvodov neúčasti na pojednávaní štatutárneho orgánu spoločnosti (konateľa žalovaného), vo vzťahu k tvrdeniam, ktorými

sa snaží zvrátiť rozhodnutie vydané v neprospech žalovaného, treba hodnotiť prísnejšími kritériami, ako sú tie, ktoré sa vzťahujú na neprítomnosť priamo žalovanej fyzickej osoby - nepodnikateľa ako strany sporu.

37. Je zrejme, že súd prvej inštancie ako aj odvolací súd nepovažovali dôvod, resp. dôvody neúčasti na pojednávaní žalovaným označené, za ospravedlniteľné, a to najmä z dôvodu, že si konateľ žalovaného vo svojich tvrdeniach vnútorne odporoval. Vzhľadom na to, že pojem „ospravedlniteľný dôvod“ nie je právnou normou definovaný, je iba na úvahe súdu, ako okolnosti v intenciách toho - ktorého prípadu posúdi ako okolnosti hodné ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní (tu viac pozri nález Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 369/2018-56 zo dňa 13.12.2018). Súd nižšej inštancie vyhodnotili dôvod ospravedlnenia uplatnený žalovaným ako účelový, nakoľko v prvom ospravedlnení zo dňa 13.4.2017 sám konateľ žalovaného priznal chybu v omyle dňa konania pojednávania, a až následne tvrdil, že k omylu malo dôjsť v dôsledku urgentného riešenia zdravotného stavu družky konateľa žalovaného.

38. Dovolací súd zistil z obsahu spisu, že z potvrdenia o lekárskom vyšetrení (č. l. 58) u všeobecného lekára pre dospelých vyplýva, že konateľ žalovaného sa dňa 12.4.2017 zúčastnil lekárskeho ošetrovania rodinného príslušníka ako sprevádzajúca osoba.

Z potvrdenia odborného lekára (u ktorého mali podľa vlastných tvrdení žalovaného absolvovať prvú návštevu) je však zrejme, že družka konateľa žalovaného absolvovala dňa 12.4.2017 už o 9:10 vyšetrenie u psychiatra.

39. Z predvolania na pojednávanie (č. l. 34 spisu) je zrejme, že sporové strany boli súdom prvej inštancie predvolané na pojednávanie na deň 12.4.2017 o 9:45 hod. Konateľ žalovaného vedel v dostatočnom časovom predstihu pred pojednávaním, že tohto sa musí zúčastniť.

Ak na jeho strane nastala urgentne prekážka, t. j. potreba sprevádzať blízku osobu na ošetrovaní, absolvovanom už o 9:10 hod., je zrejme, že mal dostatok času túto skutočnosť súdu pred pojednávaním o 9:45h toho istého dňa oznámiť. Konateľ žalovaného teda mohol a mal dostatočný priestor na to, aby kontaktoval súd prvej inštancie a z nariadeného pojednávania sa mohol včas ospravedlniť a požiadať o jeho odročenie.

40. Z ďalšieho konania a postupu konateľa žalovaného však je zrejme, že primárne došlo na jeho strane k omylu v termíne nariadeného pojednávania. To, že sa dostavil na súd prvej inštancie na pojednávanie v čase o 9:45 (začiatok pojednávania) v nasledujúci deň po zmeškanom pojednávaní s tým, že pojednávanie sa má uskutočniť, je zrejme, že si dni pomýlil, pričom okolnosti vedúce k takémuto omylu (pohnútky) nemôžu byť predmetom hodnotenia súdom ako ospravedlniteľných dôvodov.

41. Fyzická a právnická osoba predstavujú subjekty práva stojace na odlišných konceptoch. Vôľa, pocit ujm, pocit tiesne alebo zavinenie sú psychickým vzťahom ku konkrétnej situácii, z čoho vyplýva, že prirodzenou cestou ju prejavujú len fyzické osoby

(prirodzeno-právny koncept). Žalovaný ako právnická osoba je len umelou, imaginárnou konštrukciou, ktorej vznik, trvanie, spôsob a rozsah konania, zánik a sprievodné znaky sú možné len do takej miery, do akej ich predpokladá zákon (výhradne právna povaha). Právnická osoba koná navonok prostredníctvom štatutárneho orgánu, pričom konanie štatutárneho orgánu sa považuje za osobné konanie právnickej osoby. Všetka činnosť právnickej osoby sa môže prejavovať len prostredníctvom fyzických osôb, ktoré sú buď jej orgány, alebo ktoré z iného právneho dôvodu za ňu konajú.

Skutočnosť, že fyzické osoby konajú v mene právnickej osoby, je práve významná z toho hľadiska, že právne následky ich konania, urobené v medziach zákona, zmlúv a stanov

za právnickú osobu postihujú túto osobu. Konanie štatutárnych orgánov sa podľa Občianskeho zákonníka považuje za vlastné (osobné konanie právnej osoby).

Hoci je fyzická osoba jediným konateľom spoločnosti, stále prejavuje vôľu právnickej osoby, a nie svoju vlastnú. Na druhej strane, zodpovednosť štatutárneho orgánu

má osobitnú povahu zodpovednosti dovnútra spoločnosti, teda prioritne musí konať tak, aby nepoškodil spoločnosť a jej záujmy, a toto sa musí prejavovať aj v jeho konaní a miere obozretnosti pri povinnostiach spoločnosti vo vzťahu k súdu, a to aj pokiaľ

ide o jemu blízke osoby. To jest tu nejde o omeškanie v záležitosti vlastnej, ale omeškanie pri zastúpení, kedy musia byť kritériá hodnotenia prísnejšie.

42. Hodnotenie ospravedlniteľnosti dôvodov na strane žalovaného súdmi nižšej inštancie teda nevykazuje žiaden exces alebo neprimeranú prísnosť, či nedostatok vysporiadania sa s okolnosťami tvrdenými žalovaným. Dovolací súd tu akcentuje aj povinnosť podnikateľov byť vo svojich veciach obozretný a konať tak, aby im ujma z neopatrnosti, v akomkoľvek súkromnoprávnom alebo verejnoprávnom vzťahu, nevznikla (*vigilantibus iura scripta sunt*). Samotný zákon u štatutárnych orgánov právnických osôb zákon vyžaduje osobitné správanie, a to konanie s odbornou starostlivosťou (u konateľov spoločnosti s ručením obmedzeným pozri § 135a ods. 1 OBZ), ktoré zahŕňa konanie v prospech právnickej osoby, s náležitou obozretnosťou a predvídavosťou.

43. V danej veci dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodil aj z ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, týkajúci sa nesprávneho právneho posúdenia veci, položiť päť otázok. V prípade napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu je však dovolací prieskum a priori vylúčený úpravou obsiahnutou v § 421 ods. 2 CSP, podľa ktorého dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. Ustanovenie § 357 písm. h/ CSP stanovuje, že odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Práve takým je prípad posudzovaného uznesenia odvolacieho súdu napadnutého (nepřípustným) dovolaním žalovaného. Preto aj v tejto časti dovolania boli splnené podmienky pre jeho odmietnutie ako nepřípustného podľa ust. § 447 písm. c/ CSP.

44. Dovolací súd však vo vzťahu k dovolateľom položeným otázkam (tvrdiac nimi neexistenciu judikatórnej praxe podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižšej inštancie) podotýka, že ide o otázky skutkové, ktoré však museli byť nevyhnutne predmetom posudzovania dôvodov ospravedlniteľnosti zmeškania súdmi nižšej inštancie, ako aj následne sa nimi zaoberal dovolací súd pri skúmaní vád zmätočnosti v zmysle ust. § 420 CSP (t. j. zisťovania potenciálneho porušenia práv žalovaného na spravodlivý proces). Prvá a tretia otázka sa však nijako netýkajú hodnotenia skutkového stavu súdmi nižšej inštancie, kedy tieto netvrdili potrebu kumulatívneho predloženia okolností dôvodov ospravedlnenia (ako vyvodzuje dovolateľ), ale svoje závery postavili na tom, že žalovaným časovo postupne predložené ospravedlnenia si vzájomne odporovali a javili sa účelovými. To, že došlo k takémuto spôsobu ospravedlnenia konateľom žalovaného, je dôsledkom jeho vlastnej neopatrnosti a snahy zmierniť dôsledky vlastnej neopatrnosti a omylu, ku ktorému sa priznal. Ostatné dovolateľom položené otázky vychádzajú z nesprávnej premisy žalovaného, že ako rozhodujúce vyhodnotili súdy nižšej inštancie pre možnosť ospravedlnenia jeho neprítomnosti na pojednávaní skutočnosť potreby poskytnúť pomoc blízkej osobe konateľa a túto nepovažovali za dostatočný ospravedlniteľný dôvod. Tieto otázky sú však hypotetické, mňajúce premisu, z ktorej súdy nižších inštancií a napokon vo svojom hodnotení aj dovolací súd, vychádzali, t. j. z potreby hodnotiť všetky tvrdené skutočnosti v časovom slede a v kontexte tvrdení predložených samotným konateľom žalovaného, zohľadňujúc jeho osobitné postavenie ako štatutárneho orgánu obchodnej spoločnosti.

45. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného podľa § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, nemožno vyvodíť, preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. c/ CSP, odmietol.

46. Vzhľadom na rozhodnutie o odmietnutí dovolania pre jeho nepřípustnosť sa dovolací súd už nezaoberal návrhom dovolateľa na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 444 CSP).

47. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

48. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.